

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

Cristos a înviat!

De Dr. I. Broșu

Nu cunosc sărbătoare pe fața pământului, care să ne umple inima cu nădejdi bogate ca această luminoasă zi, pe care a făcut-o Domnul să ne bucurăm și să ne veselim într'ânsa. Nu cunosc dimineața mai senină, decât aceasta, când poporul cu vârtelniși de ciară în mâni aleargă spre biserică, din mijlocul căreia cu glas de biruință le vestește preotul înălțătoarele cuvinte: „Cristos a înviat din morți, cu moartea pe moarte căloând și celor din morminte viață dăruindu-le“...

Mai dedemult, biserica din vechime împreunase la un loc cele două sărbători, adică cea a răstignirii și cea a învierii, botezând-o pe una Paștile răstignirii iar pe cealaltă Paștile învierii. Fapta aceasta nu este fără de însemnătate pentru noi cei ce viețuim în vremurile de astăzi. Căci bucuria aceasta mare, clocotitoare, a învierii, precede tocmai din jelan: a răstignirii de Vinori, iar răstignirea se schimbă într-o sărbătoare veselă de mântuire, a omenirii și de împăciuire pusă între pământ și cer, abia dacă s'a întărit odată cu pecetea Paștilor celor frumoase și izbăvitoare. Paștile sunt ca un puternic și învingător *amîn*, pe care-l rostește D-zeu din raiu la sfârșitul celor din urmă cuvinte ale Mântuitorului pe cruce; sunt semnul, că jertfa de sânge adusă de Cristos pe dealul Golgotei n'a fost zadarnică; sunt chiezășia cea mai deplină, că de atunci înainte nu va mai stăpâni pe pământ stricăciunea și nu va mai birui moartea cu duhurile și întunerecul ei, ci viața!...

Trei sunt foloasele duhovnicești pe cari le putem scoate din strălucita faptă a Învierii Domnului și anume: ni s'a întărit credința, ni s'a deșteptat nădejdea, ni s'a

aprinș în inimi flacăra pâlăitoare a iubirii.

Mai întâi *credința*.

Cunoaștem multe lucruri în lumea aceasta, cari nu sunt date omului să le priceapă însă cu mintea lui neîndemânatecă; sunt multe fapte, cari ori cât de ager ai fi la gândire, nu le poți talmăci în nici un fel.

Însă dacă Isus n'ar fi înviat din morți, de bunăseamă că toată credința noastră și însuflețirea față de biserică, ar fi trebuit să ni se spulbere din suflet și să se împrăștie întocmai ca fumul în văzduh...

Prin învierea lui Isus a biruit deci crucea, această neasămănată icoană a credinții creștinești, căci învingerea ei a potolit mânia cerului deasupra oamenilor, a săvârșit împăcarea lumii, a schimbat pământul în raiu, a zdrobit lanțurile morții, a stărpit puterea întunerecului, a întors pe oameni din rătăcire, a făcut să salte la lumină adevărul, a dărâmat capiștele idolilor, a sădit în inimile noastre fapta cea bună și-a întemeiat bisericile...

Și-acum *nădejdea*.

Învierea lui Cristos ne-a dovedit cu toată trăinicia, că moartea trupească nu este un rău așa de mare precum ni se înfățișează la cea dintâiu privire. Ieșirea lui din mormânt ne-a făurit și nouă nădejdea învierii. Și aceasta înseamnă foarte mult. De câteori n'avem în viață lipsă de nădejdea ceastă? Dar în timpurile noastre de urgie, acum chiar când atâția din frații, din copii, și din părinții noștri aleargă ca să moară pe câmpurile de luptă, cum am fi în stare să ne mângăiem oare, dacă Isus nu ne-ar fi lăsat prin strălucita

sa pildă, încrederea, că aceia cari și-au vărsat sângele și au murit pentru patria lor, vor învia iarăș?

Să judecăm drept: noi știm, că sus ca să poată învia a trebuit să moară, să sufere durere. În lucrul acesta găsim iarăș tănuită o învățătură mai adâncă, și anume, că lucruri mari nu se pot câștiga niciodată fără de jertfe mari... Cu gândul *acesta* trebuie să ne mângăiem astăzi. Sute de mii din vitejii fii ai poporului românesc, sufer acum și își jertfesc viața în felurite locuri. Ei o fac aceasta cu bucurie, pentru ca mai târziu poporul întreg, dimpreună cu cei rămași acasă, să poată învia însă! Cum, mă veți întreba, neamul nostru e mort oare, și nu trăiește? De sigur că nu; noi știm că trăim, că suntem, că însemnăm ceva, dar nu toți cei chemați au voit să recunoască lucrul acesta. Noi vrem să le-o dovedim; vrem să murim, ca să putem arăta că suntem vii; vrem să ne vărsăm sângele din belșug pentru pământul patriei, pentru că să ni se cunoască apoi învierea; vrem să ne jertfim pentru ca din jertfa noastră să izbucnească biruința noastră mai deplină. Pentru aceea moartea vrednicilor ostași ai neamului românesc, nu trebuie să ne întristeze ci dinpotrivă să ne dea nădejde. Căci știm așa de bine, că atunci când sămănuăm grâul în pământ, dacă nu moare și nu putrezește mai întâiu partea din afară a grăuntelui nu poate răsări sămânța, Dar partea din lăuntru rămâne vie. Tot asemenea suntem și noi. Trupurile noastre au murit acum și s'au dat frii spre stricăciune, dar ne-a rămas în schimb sufletul, și cu fiecare moarte de pe câmpul de luptă, numărul învierilor noastre crește. Moartea se schimbă azi pen-

tru noi într'o icoană măreață: ea înseamnă biruința și învierea noastră!...

Și în sfârșit iubirea.

Prin învierea lui Cristos, ne-am apropiat parcă cu toții mai tare unul de altul, și ne-am simțit mai frați decât totdeauna. Căci pe acela pe care-l vezi că suferă îl iubești mai mult... Sărbătoarea Paștilor este sărbătoarea iubirii celei mai înalte creștine, și a înfrățirii sufletelor — și în clipa aceasta mi vin în minte mamele și soțiile iubitorilor noștri ostași, din câmpurile pustii ale Galiției. Sărmane femei! Eu știu că voi plângeți, că bucuria învierii va găsi atât de puțin loc deastădată în inimile voastre, păsările ciripesc pe ramuri atât de frumos, dar voi nu le-așcuțiți; olopotele sună din turnuri atât de dulce dar voi nu le-auziți; florile își irosesc mireasma lor, dar voi nu li-o simțiți. În ochii voștri sunt lacrimi numai, iar sufletele vă sunt sbuciumate de jale. Ce să vă spun, și cum să încerc să vă mângâi? Care să fie acel cuvânt fermecat ce-ar putea turna sfântul mir al alinării pe inimile voastre? Cu ce să vă asemăn și cum să vă pot liniști, cu o picătură numai, durerea ce vă înfrânge? Voi sunteți întocmai ca mironiștele din sf. Evanghelie, cari s'au dus plângând, lumineca dimineța, să tămăduieze și să unga cu mirodenii trupul Domnului nostru I. Cristos. Și plângeau pe drum, plângeau mereu... Dar lacrimile lor au încetat îndată cum au băgat de seamă, că cel mort nu era în stăpânirea pământului, ci înviase, și căstigașo și lumii întregi învierea. O iubite mame și soții ale morților ostași, zvântați-vă lacrimile și potoliti-vă plânsul vostru amar. Din durerea voastră va răsări bucuria cea mare a neamului românesc. Binecuvântată fie clipa în care ați dat voi naștere acolora, cari ne-au făcut să cunoaștem că poporul nostru nu poate fi călcat în picioare atunci, când își împlinește datoria și moare cu bucurie pentru biruința nemuritoare patrii. Potoliti-vă plânsul deci în glasul argințiu al clopotelor de înviere și'n ouvinele de bunăvestire ale bisericii. Mângâiați-vă dinprună cu vorbele poetului, care și sfârșește minunata poezie botezată „La Paști” în felul următor:

» Ah tar în minte mi ai venit

» Tu mama micilor copile!

» Eu știu, că și'n aceste zile

» Tu plângi pe al tău copil dorit!

» La zămbet cerul ast ne chiamă

» Sunt Paștile! Nu plânge mamă!»

Dr. I. Broșu.

Răvașul războiului european.

Lupte din Carpați Opintirile Rușilor de lângă Wiskow.

Budapesta, 23 Martie. În Carpați, pe linia dintre pasul Uzsok și coama muntelui Konier luptele țin încă. În ultimele două zile am respins iarăș atacurile dușmane și am făcut prizonieri 3300 de soldați dușmani. Într'o luptă, care s'a dat pentru o înălțime de lângă Wiskow ni-a succedat, ca să-l scoatem pe dușman din pozițiile lui. Am prins 8 ofițeri și 575 de soldați dușmani. Pe celelalte părți ale frontului nu e nimic de semnalat. — General de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat-major.

Înălțimile din fața Cernăuților cucerite dela Ruși.

Budapesta, 24 Martie. Pe linia vestică a Carpaților până la pasul Uzsok e în curs o luptă, care ține și acum cu mare vehemență. Mari forțe rusești au trecut în contra atac. Pentru pozițiile de pe înălțimi se dau lupte îndârjite. Intre Prut și Nistru, în partea nordică a Bucovinei au avut loc mai multe ciocniri, în urma cărora l-am scos pe dușman din câteva sate și l-am silit să se retragă spre granițe. Am cucerit, curățindu-le de Ruși, înălțimile din nordul Cernăuților, pe celălalt mal al Prutului, înălțimi, de pe cari se făceau atacurile... dușmane îndreptate contra orașului.

De pe câmpul de operații din Carpați și Galiția de vest n'avem nimic de semnalat. Pe valea cursului de jos al Dunăiului am aruncat în aer un pod rusesc. — General de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat-major.

Lupte de artilerie pe frontul sârbesc.

Budapesta, 25 Martie. În Carpați, pe linia dinspre vest dela pasul Uzsok am respins atacuri inverșunate rusești. Aici lupta ține încă. Ziua de ieri s'a scurs mai în liniște pe unii sectorii. Am făcut iarăș prizonieri 1500 de soldați dușmani. La Wiskow am zădărnicit un atac dușman îndreptat în contra pozițiilor ocupate de noi în 22 luna curentă. Pe celelalte părți ale frontului n'a fost nimic de semnalat.

Pe câmpul de operații dela sud: În timpul din urmă s'au dat între Dunăre și Sava lupte violente de artilerie. Situația generală însă a rămas neschimbată. — General de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat-major.

Atacurile inverșunate ale Rușilor respinse.

Budapesta, 26 Martie. Luptele violente din Carpați țin încă. Am respins atacurile, pe cari Rușii le-au îndreptat de repetate ori — atât ziua, cât și noaptea, — în contra noastră. Situația generală a rămas însă neschimbată. Pe teritoriul din sudul localității Zaleszczyki trupele noastre i-au luat dușmanului 11 puncte de razim făcând totodată mai mult de 500 de prizonieri.

Pe frontul din Galiția de vest și Polonia rusească se dau lupte de artilerie. Am fost siliți să bombardăm, — aprinzându-l — turnul bisericii din localitatea Paradyz, spre sudost dela Suljow, deoarece

am constatat, că artileria dușmană își așezase în el un post de recunoaștere. — General de divizie Höfer, locțiitorul șefului de stat-major.

Trupele noastre din Șemislu. Ce spune cartierul nostru general.

Impotriva știrilor rusești privitoare la căderea cetății Șemislului se stabilește în mod neîndoios, că ruinele cetății au fost cedate Rușilor la ordin, fără o provocare de mai înainte și fără tratative (înțelegeri) cu Rușii, după o nimicire pregătită deja înainte și amănunțit a întregului material de războiu.

Numărul garnizoanei constă în ultima săptămână a împresurării din 44,000 trupe de infanterie și artilerie (în două din trei părți glotași), din cari sunt de scăzut 10,000 oameni pierderi cu prilejul celei din urmă cercări de a rupe cercul de împresurare, mai departe sunt de scăzut muncitorii, servitorii și îngrijitorii de cai, luați în serviciul militar, apoi personalul căilor frate și a telegratelor și în fine 28000 soldați bolnavi și răniți aflați în spitale.

Armatura cetății constă din 1050 tunuri de calibrul vechiu, cari au fost nimicite.

Respingerea ultimelor atacuri rusești în noaptea spre 22 Martie a urmat numai prin focul infanteriei și a mitrailezelor precum și prin unele tunuri sistemul 1861, deoarece celelalte tunuri fuseseră distruse.

Ce spun Rușii despre căderea cetății Șemislu.

Budapesta, 23 Martie. Agenția telegrafică ungară anunță: Comunicatul oficial rusesc ocupându-se cu căderea cetății Șemislului constată, că încă cu două săptămâni înainte de aceasta Rușii au început să bată întăriturile cetății cu tunuri grele, fapt la care artileria austro-ungară a răspuns înminut.

Conform comunicatului rusesc i-a succedat într'acestea dușmanului ca să doboare un aeroplan austro-ungar, adevărat să-l silească pe pilotul acestui aeroplan — în urma unei scaderi la motor să se coboare înainte de a ajunge în cetate. Evident că atunci au căștigat Rușii informații asupra stării critice (slabe) din Przemysl (Șemislu) și au început apoi a bate cetatea într'una cu tunuri grele.

În 19 Martie apoi — urmează acest comunicat — trupele de hâncezi, cari luptau foarte vitejește, au întreprins o ieșire din inelul puternic al întăriturilor cetății, dar s'au trezit față'n față cu trupe rusești foarte puternice prin rândurile cărora era cu neputință de a străbate. Soldații unguri s'au retras apoi în cetate, după amiază, de timpuriu, după o luptă foarte vitează și după o izbire inverșunată.

Ceva mai târziu apoi au început nimicirea întăriturilor, a materialului de războiu, precum și a materialului explozibil. Detunătura puternică a sguduit întreg ținutul.

Trupele rusești din partea dinspre vest precum și cele dela nord credeau, că în direcția ostică ține o aprigă luptă de artilerie. Ele nu știau că garnizoana nu mai era în stare să apere cetatea din cauze, neatârătoare de voința ei. Ba deduceau chiar din bubuiturile puternice, că poate dinspre vest sosesc trupe austro-ungare de scăpare deoarece un comunicat din 16 l. c. al statului major rus vorbind despre în-

versunarea luptelor din Carpați spune, că trupele austro-ungare luptă cu pūteri supra-omenești și n'au părăsit nădejdea de-a mântui Șemislul care tot mai mult amenință să cadă.

Luptele uriașe din Carpați.

Budapesta. — Dela cartierul pressei se anunță: Rușii au atacat în luptele reluate la Ducla, cu întăririle ce le-au primit. În Stropko și Giralt se aude noaptea bubuitul tunurilor. Pierderile Rușilor sunt foarte mari.

Viena. — Frontul de 150 kilometri s'a fărimit în numeroase lupte izolate, și e greu de judecat, care dintre aceste e cea mai importantă, totul atârna dela aceea în ce loc își încordă Rușii mai mult puterile.

Milano. — „Secolo“ scrie că luptele ce se dau în Carpați, cari și până acum avuseră proporții uriașe, au devenit cele mai îngrozitoare în istoria lumii prin mărimea și violența lor. Atât trupele rusești cât și cele austro-ungare își dau silința cu o îndârjire și vigurozitate nemaipomenită să-și execute planurile. Rușii și-au sporit armata în 2—3 zile așa zicând cu o nouă armată și numai așa s'au putut menține în sectorul apusean al Carpaților față cu atacurile vehemente de pe întreg frontul. Sfârșitul luptelor încă nu se poate prevedea. Poate că pe întreg frontul nu se va putea decide soarta luptei în scurtă vreme, ci se va arăta numai că există puțința de a sparge frontul sau nu.

Luptele Germanilor în Franța și față de Ruși.

Berlin, 23 Martie. Pe câmpul de operații dela vest: Am respins două atacuri de noapte, pe cari Francezii le-au îndreptat în contra noastră la Karency spre nord-vest dela Arras. În Champagne a succedut explozia minelor aruncate de trupele noastre asupra meterezelor dușmane; spre nord dela Beau Sejour am respins apoi un atac de noapte al Francezilor.

Esirile mai mici, pe cari dușmanul le-a îndreptat în contra noastră la Combrès, Apremond și Flirey au rămas fără reușită. Atacul, pe care Francezii l-au îndreptat în contra noastră spre nordost dela Badonviller s'a izbit de focul nostru; dușmanul a suferit aici pierderi foarte grele.

Piloții dușmani au aruncat iarăși bombe asupra Ostendei. Nu le-au succedat să ne cauzeze pagube în sens militar; aceste bombe au omorât însă și rănit mai mulți Belgieni. Spre nordvest dela Verdun focul trupelor noastre a doborât un aeroplan francez. Un alt aeroplan, în care erau doi subofițeri francezi, a fost silit de focul nostru, ca să se coboare la Freinburg. Pe pasageri i-am făcut prizonieri.

Pe câmpul de operații dela ost: Trupele noastre, cari urmăreau pe Rușii a-lungați din Memel au ocupat localitatea Russisch-Kralniger eliberând din mâinile dușmanului 3000 de cetățeni germani, pe cari acesta-i târâse cu dânsul. Am respins atacurile, pe cari Rușii le-au îndreptat în contra noastră pe ambele maluri ale Orzitei.

Francezii ținuți pe loc. Rușii fugăriți din Memel, Un cuvânt către frații din Șemisl.

Berlin, 24 Martie. Pe câmpul de operații dela vest: În Champagne țin numai lupte de artilerie. La Bois de Pretre, spre nordvest dela Pont-à Mouson, i-am res-

pins pe dușmanul, care voia să ne ia stăpânirea unui teritoriu ocupat de noi. Atacurile, pe cari dușmanul și le-a reînnoit la Reichsackerkopf, spre nordost dela Badonville, le-am respins. La Hartmannsweilerkopf s'au iscat noi lupte cari țin încă și acum.

Pe câmpul de operații dela ost: Trupele noastre, cari îi urmăresc pe Ruși spre nord dela Memel au prins la Polangen 500 de soldați dușmani, i-am luat apoi dușmanului trei tunuri și trei mitraileze și i-am luat vitele, caii și alte animale de casă răpite dela cetățenii germani. La Langsargen, spre sudvest dela Turoggen și spre nordost dela Mariampol am respins atacurile rusești cauzând dușmanului mari pierderi. Spre nordvest dela Ostrolenka au zădărnicit mai multe atacuri rusești. Aici am făcut prizonieri 20 de ofițeri și mai mult de 2500 soldați luând totodată și cinci mitraileze.

Spre ost dela Plock a dat fiasco o ieșire a Rușilor.

Armata germană datorează mulțumite recunoșcătoare vitezei garnizoane a cetății Przemysl, care după 4 luni de rezistență plină de jertfă a putut fi învinsă numai prin foame.

Luptele se țin lanț pretutindeni.

Berlin, 25 Martie. Pe câmpul de operații dela vest: Abstrăgând dela încăierările neînsemnate de pe înălțimile Maas, spre sudost dela Verdun, precum și de pe înălțimea Hartmannsweilerkopf, încăierări, cari țin și acum s'au dat pe acest câmp numai lupte de artilerie.

Pe câmpul de operații dela ost: Am respins atacurile, pe cari Rușii le-au îndreptat în contra noastră spre ost și spre sudost dela Augustow, precum și la Jednorosek, spre nordost dela Erasnis.

Berlin, 26 Martie. Pe câmpul de operații dela vest: Pe înălțimile Maas, din nordul Verdun-ului, Francezii au încercat la Combres să ne ocupe o poziție, dar după câteva izbiri violente i-am respins. Pe Hartmannsweilerkopf lupta ține încă.

Pe câmpul de operații dela ost: Am respins atacul, pe care Rușii l-au îndreptat în contra strămtorii de locuri dinspre ost dela Augustow.

Telegramele mai nouă.

Budapesta, 27 Martie. Pe frontul din Carpați am zădărnicit noi atacuri violente rusești cauzând dușmanului pierderi foarte grele. Lângă Bányavölgy, precum și spre sud dela Vadul Laborței, pe ambele laturi ale acestui văi, lupta decurge mai departe cu o mare vehemență. În Bucovina, spre sud-ost dela Cernăuși trupele noastre au respins după o luptă violentă forțe mari rusești aruncându-le spre hotar; au ocupat apoi mai multe localități făcând prizonieri peste o mie de soldați și capturând două tunuri.

În Polonia rusească, precum și în Galiția de vest n'a obvenit nici o schimbare.

— 28 Martie. Pe valea Ondavei și a Laborței am respins săngeros mai multe atacuri rusești. Pe înălțimile din dreapta și stânga acestor văi începând de ieri dimineață s'a mai moderat vehemența luptelor. Atât în decursul zilei, cât și noaptea se desfășură lupte de artilerie.

Pe ceilalți sectori ai frontului din Carpați lupta ține cu aceeași îndârjire. Am făcut prizonieri 1230 de de soldați ruși. Urmărind pe dușman, în nordul Bucovinei am mai făcut două sute de prizonieri. În Polonia rusească precum și în Galiția de vest situația a rămas neschimbată. — General Höfer.

Budapesta, 29 Martie. În Carpați lupta se desfășură mai departe. Eri am respins după o luptă de mai multe ore atacul, pe care Rușii l-au îndreptat în contra înălțimilor din vestul liniei Bányavölgy și i-am cauzat dușmanului pierderi foarte grele. Regimentele diviziei Nr. 4 de

cavalerie, precum și trupele brigadelor 1 de infanterie întocmai, ca și în luptele anterioare s'au luptat brav și acum respingând săngeros esirile repetite ale dușmanului covârșitor la număr. Atacurile de noapte, pe cari dușmanul le-a îndreptat în contra pozițiilor noastre din vestul pasului Uzsok s'au izbit de focul eficace al trupelor noastre.

Pe frontul din Galiția de sud-ost au fost lupte de artilerie. Am respins unele forțe rusești, cari înaintaseră în contra noastră peste Nistru, spre ost dela Zalescyk, și pe cari după lupte violente le-am aruncat peste râu.

În Polonia rusească și în Galiția de vest s'au dat pe unele locuri numai lupte de artilerie.

În Polonia, lângă Lososina, am zădărnicit pe deplin un atac rusec. — General Höfer.

Mare agitație în Reichstag.

Reichstagul german a fost Sâmbătă teatrul unor scene foarte agitate, provocate prin atacurile deputatului social-democrat Ledebour, îndreptate împotriva autorităților din Alsacia și Lorena și împotriva comandamentului armatei.

Despre ședința aceasta se anunță: Continuând Reichstagul în ședința de Sâmbătă discuția asupra bugetului ministrului de interne, după deputatul social-democrat Stadthagen și Hausmann, cari au vorbit despre stările provocate prin cenzură, deputatul social-democrat Ledebour a făcut o critică legii privitoare la măsurile excepționale și cerând readucerea dreptului de întrunire și întrebuintarea liberă a limbilor, a atacat cu putere autoritățile administrative civile, cari germanizează ținuturile locuite de Francezi. Aceasta ne dă explicarea — a spus deputatul Ledebour — că Alsacienii și Loreni doresc să ajungă sub stăpânire franceză. (Sgomot, intreruperi în dreapta: Unde e pacea internă a țării?)

Ledebour, continuând: Iscălese tot ceea ce s'a spus aci spre gloria bravelor noastre trupe și a comandanților. Faptele politice ale conducerii armatei dovedesc însă, că aceasta nu se găsește la înălțimea situației. M'am îngrozit, când am cetit anunțarea, că pentru fiecare sat, pe care l-au cuprins Rușii, Germanii vor da foc la trei sate rusești.

Liebknicht (dep. socialdemocrat): Barbarie!

(În aripa dreaptă să ridică o furtună de protestări. Strigăte: Ne mai pomeniți! Nu vrem ca conducerea armatei să fie atacată în acest chip!)

Vicepreședintele Dowe îl îndrumă la ordine pe deputatul Liebknicht.

Ledebour continuând declară că aceasta dispoziție a conducerii armatei lovește chiar cea parte din populațiune, cu a cărei prietenie imperiul german trebuie să socotească. (Sgomot).

Vicepreședintele Dowe declară, că nu poate îngădui o astfel de critică la adresa armatei.

Deputatul Ledebour își continuă discursul în același ton, dar se pornește din nou furtuna de protestări și un sgomot asurzitor umple sala de desbateri. Deputații sar agitați din bănci. Social-democrații îi strigă oratorului:

— Vorbești poate în numele partidului Dumnitale? S

Restabilindu-se liniștea Ledebour spune că politica germană trebuie să apuce pe un astfel de drum, încât popoarele să vadă în Germania un scut al libertăților lor. Aceasta e părerea mea ca socialdemocrat și pa-

triot german (Ilaritate sgomotoasă). Aceste le spun în interesul iubitei mele patrii germane și în interesul Europei. (Contraziceri. strigăte de „Pfui“, sgomot).

Secretarul de stat *Dr. Dellbrück* declare că nu consideră de corăspunzător situației de azi de a da un răspuns la această vorbire.

Oratorii partidelor conservativ — național-liberal, progresist și al centrului progresist și al centrului protestează împotriva tonului întrebunțat de deputatul Ledebour în discursul său. Deputatul Scheidemann declară în numele partidului social-democrat că deputatul Ledebour a fost însărcinat din partea partidului să vorbească numai la paragrafii privitori la limbă iar tot ce a pus afară din acestea, sunt declarațiile lui proprii și singur poartă răspunderea pentru ele.

Mai vorbesc încă danezul *Henzen* care cere oprirea legilor deosebitoare aplicate populațiunei negermane, iar deputatul polon *Serda* își spune părerea că opinia publică cere schimbarea sistemului politic aplicat față de Poloni și de aceea în Prusia nu mai poate fi luptă împotriva Polonilor. E vorbă de liniștea soldaților poloni, cari sunt pe câmpul de luptă.

Continuându-se seara ședința și votându-se budgetul. Reichstagul s'a amânat până la 18 Maiu.

Prin moarte la viață.

De Chimu.

Dragii mei Români! Cu ajutorul Atotputernicului Dumnezeu am ajuns și acest praznic al învierii lui Isus Hristos. Că cum l'am ajuns, noi cei ce l'am ajuns, nu e de lipsă să v'o spun. Unul fiește — carele știe și vede dela mic până la mare.

Acest praznic e de bucurie la toată lumea creștină. Cum nu, când fiul lui Dumnezeu vărsându-și sângele său pentru neamul omenesc — a înviat din mormânt. Cum nu ar fi de bucurie, când prin moartea și învierea Lui a răscumpărat neamul omenesc.

Prin moartea Sa pe cruce și prin luminata Sa înviere s'a ridicat pre sine și a adevărit neamului omenesc cum că e Dumnezeu adevărat. Și ridicându-se pre sine ne-a ridicat și pre noi Isus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, până la luminata zi a învierii a trebuit să sufere foarte mult.

A fost prins prin sărutare vicleană din partea celui ce i-a fost învățcel. A răbdat sudălmii, bătăi. Vedeă cu ochii și auziă cu urechile sale cum mărturiseau strâmb împotriva Sa. A fost incununat cu spini, a fost silit să-și ducă crucea sa la locul de pierzare; a fost răstignit, adăpat cu oțăt, împuns în coaste, sdrobite fluerele picioarelor. Și după toate acestea aflând că e mort într'adevăr f'u așezat în mormânt de unde a treia zi a înviat cu mare mărire.

Dragii mei Români! Vede-ți chiar unul născut Fiul al lui Dumnezeu câte a răbdat până la moarte, câte a suferit până la ziua luminată a învierii! Oare răbdarea lui Isus nu se poate asemăna cu răbdarea noastră? Ba da și încă foarte potrivit. Și noi am răbdat multe, răbdăm și azi cu drag pentru că știm că după moarte are să ne vie învierea. Prin moarte la viață!

Răbdăm în chip și formă, murim cu sutele și miile pentru tron și patrie pentru că știm că spre binele nostru ne jertfim viața și avutul și în nădejdea că vom învia.

Nu vom învia noi singuratici și va învia Neamul Românesc!

Un om din vechime când eră timp frumos eră tot posomorât, iar când eră timp urât eră tot o voie. Intrebându-l că el de ce nu e voios când e timp frumos că doar atunci e tot omul vesel, el răspuse că știe că după acest timp vine cel urât și asta îl pune pe gânduri. Iar după timpul cel urât vine cel frumos și asta îl face de se bucură.

Noi încă trăim tot timp urât!

Incătrău dai tot căieli, plâns și vaiete și puțini sunt de aceia cari vor fi voioși. Dar trebuie să știm că:

după timp ploios — vine vreme bună

după nor — senin

după plâns — mângăiere

după moarte — viață.

Apoi că nu vom învia toți dintre noi e adevărat, dar vor învia fiii și nepoții noștri, va învia neamul românesc.

Oare nu de acest gând sunt cuprinși flăcării noștri cari merg cântând la război? Ei știu că să luptă pentru un viitor mai fericit care nesmintit are să vină, căci noi suntem acum la cea din urmă suferință la... înmoarte, după care vine învierea.

Am fost totdeauna și suntem credincioși cătră patrie și tron precum se cade unui cetățean adevărat, deaceea nădejde avem că vom învia, dar nesmintit vom învia, căci aci lucrează mâna lui Dumnezeu carele știe răsplăti după fapte și după dreptate.

Dragii mei Români! Vă rugați și Vă sacrificați căci numai prin moarte putem ajunge la viață!

Sărbători fericite!

Trista întâmplare dela școala de zburat dela Cotroceni.

Moartea aviatorului sublocot Găină. — Un sergent grav rănit — Cum s'a întâmplat accidentul.

Ni so anunță din București:

O întâmplare nenorocită s'a întâmplat Vineri dimineața între orele 10 și 11, la școala de zburat dela Cotroceni.

Sublocotenentul aviator *I. Găină* și sergentul *Pavel Alexandrescu*, executând un sb.r. au căzut cu aparatul dela o înălțime de 100 metri. Nenorocitul ofițer, și-a găsit moartea sergentul Alexandrescu, e grav rănit.

Această tristă întâmplare a avut loc în următoarele împrejurări:

Cei doi aviatori, au executat dimineața un sbor timp de 15 minute cu un monopolan Bristol. La pgorăre, aviatorul Găină, voind să facă un cerc, aparatul nemai funcționând, a căzut la pământ, prinzând între sfărâmatu-i pe cei doi cari se aflau în el. Sublocotenentul Găină și-a găsit în urma acestei triste întâmplări moartea. Cadavrul nefericitului aviator e adrobit.

Motorul monoplanului i-a sfărîmat pieptul. Sergentul Alexandrescu e greu rănit.

Numitul a fost transportat la spitalul școlii de sburat dela Cotroceni, unde i s'au dat toate îngrijirile necesare.

Cu toate aceste starea lui e deesperată și sunt puține speranțe că va putea scăpa cu viață.

Ofițerii școlii, cari se aflau de față, au fost adânc mișcați de această nenorocire.

După cât se spune, în momentul când nefericitul aviator Găină, voia să se scoboare, aripile monoplanului s'au rupt.

Autoritățile militare au deschis cercetare.

Ce gândesc politicianii în Bulgaria?

Opreliștea băncilor de a libera depunerile particulare. — Restabilirea dintre opoziții și regele Ferdinand. — Hotărârea conziliului de coroană. — Bulgari va ocupa linia Enos-Midia. — Apropiată asediere pe uscat a Constantino-polului.

Sofia, 24 Martie.

Faptele vorbesc de câteva zile în sprijinul apropiatei schimbări de politică a Bulgariei. Un asemenea fapt e și cir ulara prietenească a ministerului de finanțe adresată băncilor și institutelor de credit ale statului și particulare, să nu se mai dea credite mari, sau să elibereze depunerile particulare, pe cari să le țină la dispoziția statului. O asemenea măsură nu s'a luat în Bulgaria decât la sfârșitul lui August 1912, căreia i-a urmat apoi mobilizarea și războiul contra Turciei, tăgăduit cu îndârjire de oficialitatea de atunci.]

Paralel cu cele mai șus și inafară de iuțea cu care se lucrează în vederea apropiatei mobilizări a armatei bulgare, mai este și reluarea grabnică de legături bune între coroană și fruntașii opoziției...

Se știe, că în urma învoielii regelui Ferdinand, de a aduna un conziliu de coroană, care să hotărască drumul de urmat al Bulgariei, legăturile dintre suveran și opoziție se înăsprirea în așa fel, încât toți conducătorii aceștia su respins în mod hotărât să se prezinte la palat, cu răspunsul camerei la mesajul tronului, abținându-se continuu să ia parte și la sărbările Curței regale cu toate că erau invitați, cum de pildă s'a petrecut la ziua nașterii prințului Boris, când nici un membru al opoziției bulgare nu a fost de față la serviciul divin dela mitropolie.

Astăzi raporturile între rege și opozițiune s'au restabilit, prin convocarea unui conziliu de Coroană, ținut și care a hotărât ca Bulgaria să ocupe în primul rând linia de graniță Enos-Midia, co i se cuvino conform tratatului de pace dela Londra.

In atențiunea economilor.

Ministrul de agricultură constatând lipsa cea mare de vite cornute a dat un ordin înțelept. Spre a împedea șcanelo și neajunsurile făcute de direcătorii comunalo și de pretură în cazuri de boală de gură și de unghii a vitelor cornute, a căutat să mai taie din așprimea legilor atât de neplăcute pentru proprietarii de vite. Măsurile luate sunt următoarele:

1.) Vitele sărătoase chiar și din o curte unde s'a constatat boala, să pot folosi la lucrările economice și la cărăușii.

2.) Unde sunt vite puține bolnave, economii pot lucra cu vitele nu numai în hotarul comunei lor, dar și afară de hotar.

3.) Cu vite din comune neatînse de boală, să poate lucra pe hotarul unei comune, în care este boală.

4.) În comunele atinse de boală nu mai trebuie puși păzitori la capătul satului.

5.) Dacă unui proprietar i-s'au îmbolnăvit toate vitele în cazuri de mare lipsă va fi ajutat de primărie la isprăvirea lucrărilor.

Prin înlesnirea aceasta nu mai încapă în doi aiă, că să vorcurma o seamă de neplăceri provenite din împiedecarea comunicații, dar și o curmare simțitoare a pagubelor isvorâte din această boală numai așa să va putea face, dacă și economii de vite vor grijii de sănătatea acestora și vor căuta cât mai îngrabă a stîrpi orice semn al boalei acesteia.

LA PAȘTI.

Răstignirea pe cruce.

— Intre cei doi tâlhari. —

Cătră cei duși în bătăie.

De Ilie Marin.

— Multe fapte minunate se petrec în vremurile noastre, fără ca să le dăm de urmă! N'are cine să le aștearnă pe hârtie, n'are cine să le dea mai departe, ca să auzim și noi despre ele. Și ne-ar prinde bine să le știm, ne-ar prinde bine, fiindcă auzind cum s'a purtat, de pildă, cutare și cutare soldat român, cum a făcut *cinste* numelui de român — am prinde puteri și mai mari, ca neam românesc.

Știm noi că flăcăii români ne aduc numai *cinste*, dar ne doare inima că multe din faptele lor frumoase, cari sunt vrednice de a fi scrise în cartea de aur a tuturor neamurilor, n'ajung nici odată la cunoștința multimii.

De ce? Fiindcă nu suntem așa de *arguințoși*, ca streinii, când e vorba să însemnăm tot ce e vrednic de însemnat. Lipsa de cunoștință de carte,

de slovă românească, aduce cu sine că soldații români, cari fac *minuni* pe câmpul de luptă, nu încearcă decât foarte rar, să *aștearnă pe hârtie* ceea ce au văzut cu ochii lor și ceea ce a săvârșit cutare și cutare tovarăș român.

Iacă o pildă printre multe altele: Zilele trecute am vorbit cu un soldat român, sosit rănit de pe câmpul de luptă. Povestea frumos și cu miez. Între altele mi-a povestit și despre frați români din Basarabia. Zicea că a dat de o ceată de prizonieri ruși și că s'a apropiat de ei, în Galiția, și a strigat, în gura mare: „măăăă, care-i român dintre voi!“ Nu i a răspuns, la început nimeni, da mai apoi s'a apropiat de el un prizonier rus-jidan, care l-a agrăit așa: „Eu știu moldovenește! — Stai că vă arăt eu moldoven!“ Și l-a dus, cu mare greu, prizonierul rus pe românul nostru la doi frați de ai noștri din Basarabia. S'au pus la taifăș Românașii mei, de pare c'ar fi fost de un veac tot laolaltă. Bieții noștri moldoveni!

Oameni cu gospodărie înșurați — amulși din satul lor basarabean, ca să se lupte pentru ce? pentru ...muscan!

Acum, soldatul român, care mi-a povestit despre cele auzite dela moldoveni, mi-a spus multe lucruri frumoase, cari ar fi bine să nu se piardă.

N'am putea să *scăpăm* ceva din toate astea? Firește, tr. bue să avem puțină cunoștință de carte că altfel n'o scoatem la cale. Iată cum! Vorbim cu cineva din Basarabia și ne a plăcut vorba fratelui din țară străină — trecem printr'un sat, printr'o cetate, pe unde s'au dat lupte crâncene și unde cutare sau cutare soldat român s'a purtat bine — auzim o laudă a armelor românești din gura unui om cu mare vază — auzim chiar o glumă, de care râdem să ne tăvălim, în șanțurile unde se bat Români — să nu fim leneși — luăm „notițul“, cărticica noastră, și ne însemnăm, așa, cum putem, numele fratelui din Basarabi, un cântec auzit dela el, numele satului, al cetății, al orașu-

lui, al pădurii unde s'au bătut ai noștri vitejește, ne însemnăm cuvintele de laudă auzite, cu numele întreg al comandantului, al „ghinărului“ sau al căpitanului, încreștăm la răboj și gluma nimerită ca să n'o uităm — și când avem vreme, trimitem șirele astea la „Foaia Poporului“ sau la altă foaie românească.

Redacția românească o știi ea ce să se facă cu hârtiile astea! Dacă glumele, cântecele, însemnările trimise n'au să vadă lumina zilei în foaie acum, nu e nici o supărare. Poate că nu sunt potrivite cele trimise! Poate că e prea multă iubulzeală de material.

Dar să nu uităm: când avem să trimitem ceva, cum spuneam, să ne dăm silința să scriem citiț și să fie lucru cu miez.

Și-o să se bucure redactorul gazetei românești dacă o să poată tipări ceva din cele trimise. Mai știi, mai știi o să înceapă să tipărească cele trimise, scriind în fruntea rândurilor: *Din cartea de aur a neamului românesc* (cum sunt laudati, cum să poartă și cum își petrec românii în vremurile astea mari).

Acum — ce vreau să zic? Românașii noștri n'au și ei atâta „glagore“ în cap, ca să spună câte-o vorbă de astea, mai cu miez? Eu știu că Românii se pricep de minune la chiuituri și la glume. Când se luptă cu „muscașii“ cu „musca“ din aer, (cu aeroplanelo), să n'aibă ei ce glumi, chiar în ploaia gloanțelor?

Asta-i una! Dar afară de glume să însemneze cei de pe câmpul de luptă și celelalte lucruri vrednice de însemnat — le-am spus mai sus. Dacă o să treacă războiul ăsta înfricoșat, o să ne pară bine tuturor că am înșămnat lucrurile, chiar și numai pentru copiii și nepoții noștri, cari — să dea Dumnezeu! — să vadă timpuri mai bune.

Un prietin al Românilor:

Ioan Urban Iarnic.

de I. Stan.

La năcaz se cunoaște adevărata prietinie, zice o vorbă înțeleaptă și adevărul acesta mare ne vino la cunoștință mai bine în vremurile de astăzi.

Unii și alții poate că n'au auzit de numele lui Ioan Urban Iarnic — de aceea le vor prinde bine rândurile, cari urmează. Dl Ioan Urban Iarnic este profesor universitar, profesor la școlile înalte din orașul Praga, minunatul orăș al Cehilor. Acum este bătrân dl Iarnic, dar în tieneretele sale a colindat ținuturile românești, cu multă sârguință, și a ajuns astfel să cunoască de aproape pe căpeteniile neamului nostru, precum și pe aceis cătră cari simția mai multă atragere, pe țărani români.

Din călătoriile astea a câștigat și scrisul românesc. Iată cum înflăcăratul tinăr ceh s'a hotărât, ca să tipărească o carte, în care să adune la un loc doine și strigături de pe la noi. În munca asta grea i-au dat mână de ajutor doi bărbați de samă de ai noștri: prepositul dela Blaj, Ioan Micu Moldovan, „Moldovănuț“, cum îi zicem noi, binefacătorul nostru, și dl Andreiu Bâr-

seanu, profesor și președintele de acum al „Asociațiunii“ noastre.

Ioan Micu Moldovan era pe atunci profesor în Blaj și a dat elevilor săi, ca lecție pe sărbătorile Paștilor, să adune de pe acasă doine și strigături de prin ținuturile lor. Tot așa a făcut și dl Andreiu Bârseanu, fu Brașov.

Din sutele, miile de cântece, adunate astfel de prin toate satele Ardealului — au ales mai apoi dnii Andreiu Bârseanu și Ioan Urban Iarnic ceea ce au crezut că este mai bun și mai vrednic să vadă lumina zilei și au tipărit acea minunată carte, care se cheamă: *„Doine și strigături din Ardeal în anul 1884“*.

Bucuria dlui Urban Iarnic a fost mare când și-a văzut roada ostenelelor sale, căci de atunci începând cartea aceasta, căreia i se spune mai pe scurt „Doinele“ lui Iarnic-Bârseanu, a ajuns să se tipărească în mai multe ediții.

Dar dl Urban Iarnic nu s'a oprit la lucrarea această, a muncit din greu ca să ne facă cunoscuți în străinătate, mai întâiu la poporul său ceh, pe care-l iubeste cu o dragoste înfocată și mai apoi la celelalte neamuri. De pe catedra sa dela universitatea din Praga a ținut zeci de ani cursuri despre limba și literatura noastră românească.

De câte ori s'au dat sărbători mai mari naționale, a alergat profesorul Urban Iarnic să ne salute — mai pe urmă în Blaj, Iași, Viena, (1911) prezentându-se, în persoană, ca un tinăr, și ținând vorbiri înflăcărâte, îndemnându-ne la muncă și dorindu să ne vedem visul cu ochii.

Bătrânul dascăl ceh n-a venit însă între noi, numai când l-a așteptat, cu toată dragostea, masa pusă — ci și-a adus aminte de noi și acum, în vremurile grele.

De aceea am spus la începutul rândurilor de față, că abea la năcaz se cunoaște adevărata prietinie.

Zilele trecute s'a publicat în gazetele noastre vestea, că dl Urban Iarnic a tipărit o cârticică. Pentru răniții români.

Am primit și noi cârticica aceasta și nu ne este rușine să o mărturisim pe față, că ni s'a mișcat inima, când am frunzărit-o. Cârticica este scrisă în limba nemtească și poartă titula: „Convorbiri cu soldații răniți, români“ (o altă cârticică a scos dl Urban în limba sa).

Ea e făcută pentru soldații români, răniți, de prin spitalele din țară — pentru soldații noștri, cari nu știu altă limbă decât cea românească și nu se pot înțelege, deci, cu aceia, cari se apropie de patul lor de suferință, ca să-i ajute.

Care inimă omenească nu tresaltă de durere când sângele curge șiroaie? Câte mame, câte surori, câte neveste tinere nu varsă lacrimi — când aud de iubiții lor, că zac prin spitale, unii ciungăriți alții cu nădejdea de întremare, alții între viață și moarte?

Numai cine a fost bolnav vreodată poate spune cât de bine-ți cade când

se apropie de patul suferințelor tale o ființă, care simțeste împreună cu tine, care cearcă să-ți potolească pojarul din piept, care te mângăie cu o vorbă bună.

Cine se îngrijește de răniții noștri iubiți, în spitalele din orașele străine? Astă-i întrebarea dureroasă, pe care trebuie să ți-o pui în zilele astea. Doftorii buni, inimii înțelegătoare, surori „de caritate“, cum li se zice aceloră, cari îngrijesc de răniți, — sunt din belșug, dar nu sunt mulți aceia, cari să priceapă limba rănitului român și să-i vorbească în limba aceasta românească.

Și ce s'a gândit dl Urban Iarnic? Să sar eu într'ajutorul soldaților, acestor eroi, cari își varsă sângele pentru patrie — să le dau puțința să se înțeleagă cu surorile „de caritate“, și cu doftorii străini.

Așa a scris două cârticice, cari prețuiesc mai mult, decât prețuiesc un maldăr de cărți, învățate, grele!

Frunzărind cârticica vezi că prietinul neamului nostru și-a dat osteneala să pună pe hârtie toate întrebările și răspunsurile scurte, pe cari le poate da și primi un rănit român într'un spital străin. Cu cârticica în mână va putea învăța în scurtă vreme străinul dela căpătâiul bolnavului întrebările mai dese și va putea ușura astfel mai repede starea grea a bolnavului.

La toate s'a gândit prietenul poporului nostru și a însemnat pentru străini, cum să rostescă cuvintele, ca să fie înțeleși de răniții noștri. Mai mult: a mers singur, în persoană, prin spitalele din Praga, de a vorbit cu răniții români, de i-a mângăiat, de le-a dat gazeta și carte românească.

Cum să-i mulțumim noi pentru binefacerile astea? Cum să-i fim recunoscători, că nu ne-a uitat, acelaia, care ne-a laudat când am cântat în horă și la sărbători — dar s'a apropiat și de patul durerii noastre, și a ascultat cu durere de inimă țipetele noastre.

În două chipuri.

Mai întâiu de toate să nu fie mamă, nevastă tină, a căror copil, bărbat sau frate zace în spitale străine, care să nu zică din tot sufletul ei: Urban Iarnic, tu care ne știi prețui bucuria și durerea, să ai noroc cu ai tăi! Dumnezeu făcă-ți parte de fericire — după cum și inima ta este mare și primitoare. Durerele, pe cari le alini — să-ți aducă răsplătă sufletescă bogată!

Să ai noroc, Urban Iarnic, și cu neamul tău! După cum îl iubești tu de tare, după cum îți tu la ai tăi — așa să-ți vezi visul cu ochii!

Și încă una: de câte ori vom întâlni un soldat ceh în spitalele noastre, să ne aducem aminte de inima „de aur a tatii Iarnic“, (cum îi zic în Praga studenții) și să ne apropiem cu toată dragostea de patul, celui ce suferă, dându-i mână de ajutor. Să ne aducem aminte de bătrânul care colindă spitalele din Praga împărțind carte românească, și să încercăm să răsplătim, măcar în mică parte, ceea ce a făcut profesorul Urban Iarnic din belșug.

Dar dacă vedeți pe uliță pe câte un soldat ceh — aduceți-vă amintecă

face parte din neamul cu trecut glorios și cu viitor strălucit...

Gândurile astea trebuiau spuse mai cu seamă acum și mai cu seamă într-o foaie populară românească, care se simte îndemnată să aducă învățătorului și iubitorului profesor Urban Iarnic mulțumitele a mii de mame, neveste și surori — cari își au razimul vieții lor pe câmpul de luptă sau în spitalele țării.

Viteazul căzut.

Tremura frunza de fag,
Ce nverzia pe al-tău steag,
Și să sbuciuma în vânt,
Ca și dorul meu înfrânt...!
Vai bătăia cum glumiai,
Roibul când încălecai,
Și 'ntre pinteni îl strângeai,
Și pe coamă îl neteziai,
Floricea din răvar
Păhărel atât de amar
De l-am bea numai mai rar...!
Viorele de pe coaste
Trece în sus o mândră oaste,
Trece agrii peste vii,
Părăsindu-le pustii,
Printre dealuri străbăteam,
Și pe badea îl vedeam,
Stringând roibul în zăbrele;
Curgeți albe lacrimile...!
Vin dușmanii până'n nori,
Cu a morții reci fiori,
Și nprosoară o cetate,
Cu biserici argintate,
Cu grădini înbalsamate,
Lăcomiei lor lăsate,
Cu palate în străluciri,
Nici visând a lor pieriri...
Roibule să te țil tare
Ca și sufletu-mi de mare
Roibule să mi 'nvârtești
Ca pe craiul din povești,
Să ținem tot spice pline,
Și tot suflete halne,
Anainte după mine...!
Cad dușmanii incremenți,
Până a tot tului snopiți,
Dorm dușmanii în zăpadă,
Corbilor de acum pradă!
Roibule te întorci în sat,
Cu capu'n pământ plocat,
Singurel și întristat
Pe stâpân und' l'ai lăsat...?
Roibule tu porți pe spate,
Pete roșii întunecate,
Și în coama ta legat,
Inelul, ce eu l-am dat...!?

Elena din Ardeal

Militare.

Frunzulită de trifoi
Vin feciorii din război,
Dar nu vin cum au plecat,
Cân l-am petrecut din sat,
Când ieșiam din șezători,

Cu flori albe ncheutori,
Că vin în cară ncarcați,
Cu flori roșii decorati,
Și nu vin ca la plecare,
Tot voinicul c' o cnătare,
Când sburău psoce cel deal,
Lucitori, ca un cristal,
Dar vin pe cale gemând,
Și și numără zilele,
Și umblă tot schiopătând
De îi plâng copilele...!
Vai bătăia bun sosit,
Din rășhoiu că ai venit,
Intindeți brațele drept,
Să-ți leg ranele din piept,
Stai pe pernă liniștit,
Și-ți pui oleu topit,
Trandafire înflorit,
Carnea să să ulăiască,
Sângele să să oprească...!
Deschide bine gura,
Să îți dau cu lingura,
Supă caldă ouă moi,
Și vin roșu din butoiu,
Să capeti puteri noi,
Mai cetește de prin foi,
Versuri bune de război,
Nu-s pe cer atâtea stele,
Nici pe vale floricele,
Cât dor să cuprindă în ele
Nici frunză pe stejar,
Nici iarbă pe hotar,
Inimă atât de moale
Cin cunoaște a tale boale...!
Cum îi pleacă bătăia,
Nu-i mai trăbă ulița,
Nici mărgele de înfirat,
Nici primo de legat,
Fără pânză de în curat,
Rane grele de legat
Numai zile de positt,
Rugăciuni de împlinit,
Să și-l vadă lecuit
Pe bătăia el rânit...

Elena din Ardeal

Sub drapel.

În ziua a doua a mobilizării, am plecat și noi, un grup de profesori și preoți, să ne îndeplinim datoria pentru țară.

Trenul sosi, cu două locomotive uriașe cu un șir infinit de vagoane. Soseau flăcăi dinapre Sibiu, de pe Târnave, cu cântece și frunză verde, cu răcnete și chiuituri.

Unle eră să mai încăpem și noi?

Ne-am năpustit asupra vagoanelor, și cum lumea ne împingea dela spate, ne-am pomoniț după o încăierare formală într'un vagon de clasa I. Eram abia trei, din zece câți plecassorăm împreună și ne pomoniț într'un despărțământ, cu ve-o cincî țărani, dintre cari unul părea bi nișor înaintat în vârstă.

— Și domnul părinte merge la bătaie? întrebă acesta, luându-ș pălăria din cap și scoțându și luleaua din gură.

— Și, bădicule, dar dumneata unde mergi?

— Tot la bătaie mă duc și eu, spuse el cu mândrie.

— Cum la bătaie? De câți ani îi fi?

— D'apoi acum la sânzienă am tunat în al șizecilea...

— În al șizecilea? Apoi d-ta nu trebuie să mai mergi nicăiri.

Bătrănu avu o clipă de îndoia:

— Acum tot mă duc... A spus și părintele, că nu trebuie să merg nicăiri, dar eu am cetit porunca, ce s'a pus la primărie. Și acolo spune împăratu, că toți cari au slujit la cătănie,

și eu am slujit, domnule părinte, în Bessia când a fost reșmiră de acolo... Cetim și noi — și pricina tot de acolo vine, vine, de când l-au omorit tâlharii aia pe Ferdinandul nostru, care venia în locul împăratului.

Bătrănu își luă iar luleaua între dinți, și ferind, ca din întâmplare, desagii, de pe umăr, ne lasă să întrezărim decorația ce-i sclipea pe cămașă.

Ce mai putea să-i spunem? Nu-i puteam pulbera iluzia de a-și împlini și acum datoria până în sfârșit, ales că-l vedeam așa de mândru în convingerea, că împăratu avea lipsă și de brațele lui. Singur catifeaua canapelelor de clasă întâu-ll cam stânjenea puțin, în mișcările lui atât de sigure.

Uruitul trenului și pufniturile locomotivelor se pierd în cântecele flăcăilor, și'n vâlmașala miilor de oameni, ce se imbulzesc la toate garile, pentru a plecă sub drapel, sau pentru a întovărăși pe cei ce pleacă pe câmpul de onoare, fără să știe dacă se vor mai înapoia vr'odată.

Când ne-am dat jos la Aiud, — numai atunci am văzut, ca de lume a fost, încăleacă în vagoane.

Se coborau oamenii din vagoanele de marș de pe vârful cupelelor, de pretutindeni.

Plecăm prin un praț nemai pomoniț să ne anunțăm la comanda preoților militari din strada Szentkirály. Pe drum ne întâlnim cu o mulțime de alți preoți, cari mergeau și ei într'acolo.

Un căpitan ne primește foarte afabil, trece în revistă cârticoarele și ne spune, să ne înăpoim liniștiți. În caz de lipsă, vom primi chemarea. De altcum — adaugă el — s'au anunțat atâșla preoți români, încât abia cred să mai a vom lipsă.

După amiazi facem o plimbare în oraș, să luăm apoi proximal tren militar pentru na-poicare.

Ne oprim în fața căzărniței honvezilor. Colina de sub alce geme de mii de oameni, în străie albă. Așteptau trântiți pe iarbă verde, la adăpostul umbrei lin alce, să li se dea comanda, unde să meargă, ca să primească uniforma și armura nouă noușă.

Gornistul sună alarma.

Miile de oameni se ridică repede, ca împing de un resort și o pornesc în grabă spre poarta cazarmii. Aici li-se dă ordinul de zi, pe care nu-l putem auzi în aglomerație. Probabil li-s'a ordonat, să se prezinte în ziua următoare, căci numai răzbiu să-i împărțoseă, atâși venisecă de mulți din toate părțile.

Oamenii se împărțio care lu cătrău. Cel mai mulți se opresc tot în proajma alcei; își desfăc legăturile cu merinde și începă mănăncă cu privirea ațantită în gol.

Orașul fierbe într'o înghesuială nemai pomoniță. Grupele de soldați și civili trec într'un amestec caleidoscopic, sub razele dogoritoare ale soarelui, sub pulbera cenușie a colbului.

Când am văzut miile de oameni, ridicându-se, deodată, la țipetul gornei, am avut senzația, că ei se năpustesc în goana nebuună a atacului... Un suflu de uragan trece peste capetele lor, atingându-le, cum agită vânt il lanul de grâu — și-i vedeam apoi dispărând, cu mutrele încruntate, cu dinți strânși, în ploaia de grindină a gloanțelor dușmane, în vâlul de fum negru și necăcios, ce-i învăluie, ca un giulgiu cernit.

Două trenuri militare trec, la restimpul de 10 minute, în jos. Auzi de departe cântecele și răcnete și apoi geamurile împodobite cu flori și ram de salcâm. Oamenii le oferă la gard apă și poame, pâne și țigarete. Din publicul ce

așteaptă se desprind zeci și zeci de glasuri cunoscut: »Noroc măi vere, d'apoi și tu mergi?« »Și eu da. Ian' me ducem până la Trebnje... Cuncăstem drumu' că l'am mai bătut. Apoi co-lea cătră culesul viilor venim înapoi... S'auzim de bine!«

»Noroc!«

Nevestele plâng cu șorțul la ochi și bărbajii le liniștesc cu năcaz: »Acu ce vă mai bocți, că doar nu mergem la spânzurătoare. Or mai fost ei și alții la bătaie și s'or întors. Ce-o vrea Dumnezeu!«

Intr'un ungher plânge părăsită o babă gârbovită.

— Ce-i, babo, după cine plângi dta, că n'ai pe nimeni?

— N'am, malcă, n'am, dar plâng pentru toți, căci toți sunt oamni'...

A clamă și urale izbucnesc de pretutindeni.

Două vagoane sunt centrul aglomerației ce ne privește ca într'un teaso. Într'unul sunt, Nemți, ce vin din Balcani, plecând spre Germania, să-și facă datoria sub drapel. Ei cântă cu înșuflețire „Paza Rinului” și lumea li aclamă, cu capetele descoperite.

În celălalt sunt surori de caritate, cu bonete negre, cu crucea roșie la brațul stâng. O pleacă de flori so savârle înspre geamurile lor și ele răspund mișcate, gesticulând, fluturându și batjta.

Nu mai era chip să așteptăm, dacă nu doream să petrecem noaptea în sala de recep-tare a gării.

Ne înghesuim în proximal tren, într'un vagon de marfă.

Era o gălăgie asurzitoare. Cântecul româ-inez și ungurești se amestecau într'un amalgam bizar: cântece și strigăte de bun rămas spintecau vântul.

Răzimat de bariera de fier a vagonului priveam cum scânteiele locomotivei se aștern peste întunecatul câmpului, ca niște stele căzătoare.

Alături câștă-va flăcăi discută de popa din satul lor, care le-a slujit liturghia în zori de zi și i-a împărțit pe toți.

La gara proximală o înghesuală înapălmân-tătoare; mil de femei, cari prosimțeau că bărbajii lor vor trece cu acest tren, se năpustoso, prin cordonul jandarmilor, spre trenul, ce le amenință, în tot momentul, cu striviro.

Pe peron un amestec babilonean.

Ofițeri și țivili, intelectuali și țărani se înghesuie înaintea meselor, cu paharele în mână în fața celor câteva butoaie de bere. Chelnării bieți, nu mai răsbac; ei țipă ca scoți din minți

Un grup de câțiva preoți militari îmi a-trag atenția. Par mai severi cu chipul și man-taua militară, în redingota cu trei nasturi de aur. În geanta gălbuie, au tot bagajul lor stra-tegic: crucea și patrașorul, cartea de rugăciuni, și cutioara de argint cu sf. cuminecătură.

În înghesuală pasagerilor, ce dau buzna în vagoane, mă pomenesc cu bătrânul meu de azi dimineață:

— Ce-i, bălicule, ți-su dat drumul?

— Dat, domnule, spuse el măhnit. Or zis că-e prea bătrân. Eu le-am arătat scrisorile dela împărăție și decorația din Bosnia. Dar ei au ri-dicat din umeri; au spus să mă duc acasă, că dacă toamă o fi lipsă, mor chema și pe mine.. Dar văd eu bine, că nu mă mai chiamă...

Al. Ciura

Cruțați pe vrășmașii ață-tor gânganii stricacioase.

Prin strângerea și apoi arderea cuibarilor de omide (moli), prin uciderea șoarecilor, mel-cilor, coropișnițelor, fluturilor și așa mai departe, jivinele stricacioase se pot împușina și stărp-încățva. Inadins zicem încățva; căci ispravă mare n'ar face omul, ori ce măsuri ar lua, dacă nu ar păși la mijloc firea însăși, dacă în lupta pentru vieță, droaia gânganiilor atât de sprin-tene și lăcomose nu ar cădea pradă numărăși-lor dușmani firești, cari îndoapă viermii și vâ-nează fluturii și gârgărițele zi și noapte, până și în zbor și prin măntuțiile pământului. Prin foloasele de neprețuit, acești vrășmași ai vrăș-mașilor noștri ar trebui priviți ca muncind, în grădină și la câmp, în pom și la vie, alătura cu noi și stărpind fără preget șoareci și melci, gârgărițe și viermi (larve) subpământeni, omide și fluturi și porodița lor cu ouă cu tot. Noi avem o sfântă datorință a cruța și ademeni a-cesto vietăți sau animale folositoare. Cu dusebire avem datorință a cruța și a căuta să punem în slujba noastră aricii, broștele, șopârlele și li-lieci, codobaturile, gheonoaiele, graurii, grangurii, găinușile (ieruncii), mierlele, pișigoi, rândunelele și mai toate celelalte paseri

Este un semn de cruzime a prinde și a omori aceste vietăți folositoare sau a le strica cuiburile, în vreme ce ele ne îmbio de găba foloase atât de mari. Este un semn de prostie a privi cu nepăsare, cum băieții, la noi, mai toți înhață aomenca vietăți, drăpind broștele și a-runcând asupra nevinovatei șopârle cu bolovanii, răpind ouăle din cuiburile paserilor, ră-s-tignid liliicii și așa m. d.

Alătura cu școala dregătorile comunale și bisericosti, în frunte cu preoții, învățătorii și ceilalți cărturari, ar trebui să premoargă cu exem-ple bun, cruțând înșeși și ademonind vietățile folositoare. dojenind cu asprime și pedepsind pe cei vinovați, dacă altcum n'ar merge, cu apli-carea legii.

Cât de mari și prețioase sunt foloasele da-torite acestor vietăți o să vedem din spusele ce urmează:

Aricii, vânători lacomi și bine înarmați se hrănesc cu melci, viermi, râme și tot felul de gânganii vătămătoare.

Felurile broaște atât răioase și de apă cât și broțicii (broțarii), răcanii și broaștele fărtoase, înhață mulțime de melci golași, omide de pământ, gârgărițe, muște și așa m. d.

Sobolii (cârțițele, guri) îndoapă viermi (larve), coropișnițe și tot ce întâlneș în mărun-taiele pământului. Pentru de ași stămpăra foa-mea în adevăr neînfrănată, zilnic rod ei o por-ție mult mai mare decum face greutatea lor. Sobolii în număr mare sunt dovadă neludoasă, că pajșteea e bogată în viermi stricacioși. Gră-dinariii englezi atât de iscușiți și practici au cumpărat din Franța aproape mulțime de so-boli vii în vreme ce economii noștri năvăleș asupra lor cu șapa și toporul, drept răsplătă pentru răpunerea atâtor vrășmaș neîmpăcați ai omului.

Liliicii se hrănesc numai cu fluturi și alte gânganii. Peste zi ei stărnă durmind în culcușurile lor, spintecând aerul, în amurgul sării și noaptea, cruciș și curmeziși și prințând în ebor sumedenie de moli și fluturi de noapte, gândaci de Maiu și alte sburătoare mărunte.

Nevăstulcile se reped năvalnic mai ales după șoareci tineri, Trupul lor atât de mlădios le îngădue a se strecura pe sub zăpadă și mai târziu prin tufșuri încălțite, adăpostul șoa-recilor.

Șerpil vânează bucuș șoareci și gân-ganii. Năpârca, unicul șerp veninos la noi tră-iește și ea cu șoareci.

Șopârlele, cenușii și verzi (gușterii), răpun sprintene melci golași, viermi, omide (moli) și așa m. d.

Galițele (Ciorele), așa dar bibilînele (câțele), curcile, găștele, rațele și găinile bu-curoș tăbăresc asupra gânganiilor fel și fel cu-răpind mereu și temeinic curtea și gunoiul, gră-dina și împrejurimea, de gândaci și viermi, de porodița și ouăle lor. În afară de legumile și florile încă tinere, cari și ele pot fi scutite prin mărăcini, galițele ar trebui inadins mânate să purece oaspeții nehemati mai ales vara după seceriș sau coasă și toamna după cules.

Apocape toate felurile de pasări lucră-împreună am putea zice, pe întrecute, la stărp-rea melcilor, șoarecilor și nenumăratelor gânganii, mari și mici. În această privință aduc mari fo-loase mai ales cunoscutele bufnițe, apoi paserile numite cârstei, codobaturii, găinușe, gheonoaie (ciocănitore, ciocârleți, horoi), grangurii, graurii, lăstuni, mierle, pișigoi, pitulice, prepelițe, presure, priveghitoare, pupăze, rândunele, (șoimuși) șoimi, stance, sticleți, sturzi, și falii (hârăi). Adevărat, că unele paseri, d. e. ciorele, șoimii, vrăbiile și ulii, făo și pagube, cari însă rămân departe înapoia foloaselor ce aduc potopind mulțime de gânganii și sămințe de burueni.

Chiar și între gânganii (insecte) aflăm și încă numroase feluri, cari dau omului ajutor întru stărpirea păduchilor de frunze și vier-milor. În fruntea tuturor par a sta carabeci, cari vânează din greu vermi (larve) cuș, omide și alte jivini mărunte. Păduchii de frunze, a-ocastă pacoșto a grădinilor, se vânează aprig-prin cunoscutele mămăurice (buburuze) cu aripi roșii, presărate cu puncte negre. Sunt iarăși nește verși, cari se prăsesc pe sau în trupul unor omizi și viermi, supuși astfel peiroi.

Câteva exemple de ajuns vor fi spre a învedera marile foloase datorite paserilor. Așa bună oară, cucul îndoapă cam 100 omide într'o oră; socotind 10 ore pe zi, într'o lună s'ar ve-ni suma de 30,000 omide. Bufnița (buha) săr-poște gândaci și fluturi cu ridicata și în prin-derea șoarecilor întroce coa mai bună pisică. O păreche de grauri mănăncă, în curs de 5 săptămâni 1 milion ouă de fluturi, cari ar fi putut roi o porodiță însutit mai mare. O pă-reche de vrăbii are trebuință de vro-o 20 mii de omide și fluturei pe seama puilor vecinic flă-mânzi, mai târziu aprigi vânători și ei.

D. Comșa

Pregătirea sămințelor de primăvară.

Vremurile grele și nesigure prin cari tre-cem ne aduc griji și nacazuri tot mal multe. Din toate părțile patriei noastre auzim glasuri și in-demnuri cătră economii să lucre câmpul cât mai bine și cât mai mult din el, ca în felul acesta să avem hrana trebuincioasă și să putem înfrânge cursa ce ar voi să ne pună dușmanul necinstit. Spre a asigura o recoltă îndestulitoare pentru viitor, guvernul nostru a luat mai multe măsuri cu privire la lucrarea câmpului. A con-venit împreună cu comanda militară asupra apli-cării prizonierilor la luctarea câmpului, a luat măsuri aspre față de acei muncitori de câmp, cari s'ar subtrage dela lucru, ba a făcut, ca sol-dații, cari au economii sau lucru la câmp să fie eliberați dela miliție pe 14 zile când vor fi să-mănătiurile de primăvară. O mulțime de măsuri bune, cari făcă îndoială, că vor ușura mult po-vara, ce apasă umerii celor rămași acasă și sunt lipsiți de cele mai bune brațe de muncă.

Dar ori-cate inlesniri s'ar face cu privire la asigurarea puterilor de muncă, ori-cât ajutor ar voi să dea deregătosiile politice, o dobândă sigură cred, că numai așa șă poate nădăjdui, dacă economii nostri vor face tot ce se cere cu privire la îngrijirea plantelor, ce vor cultiva. Dacă cândva s'a cerut lu-rul acesta cu tărie dela econom, cu atât mai vârtos să cere astăzi.

Pe deoparte produsele din economie să plătesc azi mai bine, ca ori când, de altă parte și o datoriuță de cetățean, ca să căutăm prin lucrarea noastră a sprijini scopurile armatei.

O lucrare foarte însemnată spre a asigura o recoltă mulțumitoare este *pregătirea sămânței*. Prin o sămânță bună, curată, aleasă și sănătoasă vom produce plante sănătoase și roditoare, prin o sămânță îmbolnăvită vom avea mai multă pagubă și cheltuială zadarnică. Sunt o mulțime de boale pricinuite de bureți și mușgaiuri, cari de regulă să răspândesc prin sămânțele plantelor. *Tăciunile grăului*, carele este un burete, să răspândește prin sămânță — de altfel sănătoasă — dar mânjită cu tăciune. Tot asemenea să răspândește și tăciunile ovășului, al orzului și al curcuzului.

Meiul și mohorul încă sunt cercetate de tăciune, ba uneori sunt așa de năpădite încât nici nu le mănâncă vitele.

Fasoia încă își are dașmanii săi între, acești bureți.

Adesceri păstăile sunt pătate, ba să află pe ele nește cufundături, ca și când ni fi pus un fier arș pe ele iar sămânța o pătata, ceea ce împușineză ba strică chiar recolta, și i strică prețul.

Nici trifoiul nu o scutit de acești oaspeți neplăcuți.

De vreo câțiva ani tot mai des auzi tânguindu-se economii, că trifoiul dezvoltat destul de frumos, înainte de înflorire să negrește și po urmă să uscă de tot.

Cercotându-se și cotorul plantei s'au aflat pe el nește cufundături spintecate, cari pricinulau nimicirea lui. Și boala aceasta (antracnoza) să răspândește prin un soi de burete.

Tot la trifoi precum și la lușernă să mai înțepte o boală numită *rac*. Firele năpădite de

rac să pătează mai întâiu cu nește pete brune, pe urmă să uscă apoi să putrezește cotorul, așa că numai rămână fără coji, care conține sămânța boabei și care amestecându-se la treerat cu sămânța să lațește mai departe.

Frunzele napilor de zahar și de nutreț încă să pătează și rămân mai slab dezvoltate cei cu pete, ceea ce aduce pierderi mari la recoltarea lor.

Toate aceste boale foarte păgubitoare pentru econom să răspundesc prin sămânța plantelor sus-amintite. Dacă pregătirea sămânței, se înfățișează, ca o lucrare de mare însemnatate, dela care atârână în mare parte isbânda în economie.

Contra tăciunelui dela grăul de toamnă o obicei, a să muia sămânța în nește zeamă făcută din *apă și piatră vântată*.

Tot așa trebuie pregătită sămânța și primăvara la toate plantele de cari am făcut amintire.

Pregătirea zemei o foarte ușoară. De regulă să face zeamă de 1%, adică în 100 l. apă se topește 1 kg. peatră vântată. În zeama aceasta să cufundă o corfă căptușită cu pânză și sămânța să toarnă în zeama din corfă. Săminteze mici și gosle se ridică la suprafață și să depărtează cu o sită, iar celelalte să frecă bine cu mânilor în zeamă și după 4—5 minute se ridică corfa, să scurgă bine zeama de pe săminteze, pe urmă să uscă și să seamănă. În decurșul frecării sămintezele, acestea să umezeso pe deasupra bine, ba grăunțele pline cu tăciune să și strivesc de tot și n felul acesta venind tăciunele în atingere cu zeama, pierd tot tăciunele. Totasemenea să întâmplă și cu alți bureți stricăcioși, dacă muie sămintezele în zeamă de aceasta.

Prin lucrarea aceasta aproape o jucărie am făcut o ispravă foarte mare, căci am curățit sămânța de cei mai mari dușmani ai ei, cari atacă organismul și sămânța plantelor și lo nimicesc. Dar am făcut și o faptă pentru care vom bine-merita din partea patriei, fiindcă am căutat să înmulțim grăunțele magaziiilor tot atât de însemnate pentru înfrângerea dușmanului ca și granatele tunurilor.

I. Oțoiu.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 1 Aprilie n.

Christos a înviat! Dimpreuna cu aceste cuvinte frumoase dorim tuturor colaboratorilor abonenților și cetitorilor nostri să petreacă sfințele sărbători în pace și într-o cât îngăduese vremurile, veseli și fericiți.

Iuliu de Bardossy, inspector regeș în pensie, jelit de fii și fiucele sale a reposat în 24 Martie în vârstă de 75 de ani. Răposatul sea un om binecunoscut pentru dragostea sa față de neam.

Erica Otilia Comșa, farmacistă, fiica D-lui profesor D. Comșa, s'a stins în floarea vârstei în 24 a acestei luni. Dzeu să verse alinare în sufletul nemângâieților părinți, cari au legat atâtea nădejdi frumoase de iubila lor fiică.

Banca „Economul” din Cluj, care își publică în numărul de față bilanțul său, este una din băncile noastre, cari se interesează mai mult de nevoile poporului. Și în vremile aceste grele ea a contribuit la alinarea suferințelor, organizând în Cluj un spital cu ajutorul Asociațiunii și a Reunirii femeilor, unde se adapostește 15 răniți, iar până acum cu totul 74 de inși. Funcționarii băncii au dat un procent din salariul lor pe seama familiilor celor mobilizați. În strâșit a împărțit cărți gratuite și a susținut masa studenților.

Ultime stiri.

Budapesta, 30 Martie. În Carpați lupta ține încă. Alaltăieri am respins un atac făcut de Ruși la Bányavölgy, pricinuindu-i pierderi. Tot asemenea și la Uzaok am înfrânt năvălirile rusești. Trupe mari, cari înaintau dinspre Zaleszyk peste Nistru, lo-am silit să se retragă. Încolo lupte de artilerie. — General *Höfer*.

Budapesta, 31 Martie. În Carpați s'au dat ieri lupte pe linia spre sud și est de Lupkow. Puteri mari rusești ne-au atacat. Lupta a ținut până noaptea târziu. Dușmanul a suferit mari pierderi. S'au găsit luptând pe front prizonieri ruși, cari au mai fost odată prinși la Șomlău. Pe celalalt front nimic nu s'a schimbat.

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.
Pentru editură responsabil: Ioan Hereș.
Tiparul: „Tipografia Poporului”

Dr. Ioan B

Cafea

cu 50% mai ieftină

Cafea cruștoare americană, foarte aromatică și care dă mult. Un săculeț de probă (5 chilogramme) se trimite pe lângă prețul de 10 cor., o jumătate kilogram telu de primul rang cor. 2. — franco cu rambursă.

A. SAPIRA, 326
Export de cafea și telu, în Galânta.

Un absolut de drepturi,

tinăr, de naționalitate Română, care cunoaște bine legile românești, se caută de secretar pentru un fereștrău mare în România. Oferte sub „Jurist român”, în cuvertă dublă, sunt a se adresa către Rudolf Mosse, Budapest. 2078

Convocare.

P. T. D. în calitate de membrii a reuniunii de înmormântare din **Borgoprund**, se conchiamă prin aceasta a se întruni la **ședința adunării generale**, care se va ținea la 6 Aprilie a. c. la 2 oare p. m. în sala casinei din Borgoprund.

Obiectele espuse desbaterei vor fi:

1. Deschiderea adunării generale prin președintele ei și raportul despre evenimentele mai însemnate întâmplare în decursul anului 1914
2. Alegerea alor 2 membrii pentru verificarea procesului.
3. Căderea și aprobarea rațiounului societății de pre anul 1914.
4. Propuneri eventuale.

Borgoprund, la 15 Martie 1915.

Biroul reuniunii!

Președintele:
Dr. Hanganușiu N.

Notarul:
Harion Bosga

Pentru economii!

Săminteze de lucernă și trifoiu se pot cumpăra dela **Sigmund Felzer** Str. Cisnădiei 1.

Petrol de salon

în barele, 100 chilogramme cu 73 cor. Uleiul Kaiser (Kaiseröl). 100 chilogramme cu 75 cor., se capătă la **Frații Kroner** Sibiu Bahngasao Nr. 9.

O curte cu casă

conștătoare din 2 odăi, culină, gură, grajd, grădină suet de vânzare. A se adresa la **Petru Badiu** Sibiu, Frankgasse Nr. 8.

Numai odată în viață!

50.000 straițe (acoperitoare) à Kor. 2.90

designate pentru export în Balcani, dar rămase din cauza războiului. Lucrate din lână Himalaya verit. de Berlin, foarte durabile, fin țare caldă și foarte bune pentru țară, cam 200 cm. lungime și 130 cm. lățime. Desin ca vârg și borduri de colorii minunate, sunt de vânzare numai în scurt timp, cu prețul jumătate de numai Kor. 2.90 pro bucată. Aceste straițe sunt vrednice încă odată atâtea, iar de vânzare să află pe lângă acestea prețuri sensazionale numai atât timp cât ajunge depozitul.

1 buc. straițe de țară costă numai K 2.90
3 : : : : : 8.70
6 : : : : : 16.40

Singura vânzătorie cu rambursă prin:

M. Swoboda, Wien, II/12, Hiessgasse Nr. 13—348

E hotărât de sfatul d-zeiesc să te doșparți, de ce ai mai drag.

Copilița noastră iubită

HEDI

după o scurtă și grea suferință, în vârstă de abea 9 ani, Vineri în 26 a. l. c. a răposat.

Inmormântarea se va face Duminecă, în 28 Martie 1915, la 3 ore d. a. din capela cimiterului central

Sibiu, 26 Martie 1915.

Părinții adânc îndurerați

Wilhelm Müller și soția Hedwig născ. Ehling.

Stabilimentul de înmormântări Gustav. Coznerth. Smedgasse 9.

Cremă de dinți

KALODONT

70 filleri

Cel mai vechiu și mai mare Institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA“

Institut de credit și de economii în Sibiu

Filiale: Brașov, Bozovici, Elisabetopol, Lugos, Medias și Mureșoara

Agenturi: Orșova, Sărmăreț, Sănuțel, Cluj și Șelou-mare

Capital social	K. 6.000.000
Fonduri de rezervă și pențiuni	„ 2.350.000
Portofel de cambii	„ 17.700.000
Imprumuturi ipotecare	„ 12.400.000
Depuneri spre fructificare	„ 21.500.000
Portofel de acțiuni în circulație	„ 10.000.000

Primește depuneri spre fructificare cu **5-5 1/2%** după termenul de abțocere, plătit lunar dintr-o dată de interes

Execuția semnării de bani la America și îngrășe încasării de securi și asigurații asupra oricărui pieș, mijloc de a ține de afaceri de bani. — Orice informații se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de Elisabetopol și agenturile locale.

Diracțiunea.

Cea mai bună apă pentru dinți

500 coroane plătesc aceluia, care după folosirea apei de dinți alui Bartilla — are 80 zile — va suferi întâi de dureri de măce sau care va mirosi rău din gură.

Ed. Bartilla-Winkler's Nachf. L. PLAN,
Wien, X., Goethegasse 7.

Se găsește în toate farmaciile. — Să se ceară pretul în lei, apă de dinți alui BARTILLA. Denunțări de falsificări vor fi bine plătite. La locuri unde nu se poate căpăta, trimite cu 7 sticle cu cor. 5.80 franco.

≡ Berea albă și neagră din ≡

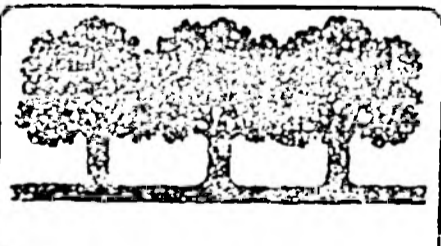
Bereria dela Trei-Stejari

in SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari cunosc, atât la oraș cât și la sate

Că berea noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo că cumpărătorii se înmulțesc mereu

124

1 metru pătrat lemne	la joagăr	K. 4-70
(rămășițe dela butuci)		
1 metru pătrat lemne	" "	" 3-50
(rămășițe de brad)		
o legătură de lemne	" "	" -40

Diracțiunea joagărului

Bihaly, Neumann & Co.

Telefon Nr. 76 SIBIU Telefon Nr. 76

Depozite în Sibiu, unde încă se află de vânzare:

Otto Eberlein, strada Faurului; Max Wenrich, strada Șaguna
Iosif Krausz, strada Șevis; Isak Silbinger, Nouă 43

Nr. 165/915 2065

Publicațiune.

Comuna Guraró (Gurariului) dă în 28 Martie 1915, la 12 oare amezzi, în cancelaria comunală pe calea licitațiunii publice dreptul de pășunat cu oile în muntele „Niclești“ p.o 1915.

Prețul strigării 500 coroane. Valoarea 10%.

Condițiunile se pot vedea aici în cancelaria comunală.

Guraró, în 15 Martie 1915.
Primăria comunală.

Viță altoită,

se poate căpăta ieftin la subscriere. Am tot felul de sorte, americane. Prima sortă de viță cu 12 fil. bucată, a două cu 5 fil. Cumpărarea și plățirea se poate face prin învoială. Elisabeta Rieger Nagypold (Apoldul mare).

Mulțumită.

Sabscrisa prin prezenta exprim mulțăminta mea administrației Băncii de asigurare „Transsylvania“ din Sibiu care fără de a-mi face nioi un fel de dificultate în aceste timpuri critice imediat după prezentarea documentelor mia solvit suma de asigurare după neuitatul meu soț Nicolau Nyilvan.

Șomcuta mare, în 15 Martie 1915.
Văd. Clara Nyilvan.

Ca practicant,

află loc un tinor absolvent de 3 sau 4 cl. gimnasilor, roule sau civile, la firma Ioan Comșa și Fiu, Seliște (Szeliștye). 1-3 2075

Indovnic Ferenc

croitor de bărbați

SIBIU, strada Cismădiei Nr. 1

recomandă p. t. publicității cele mai bune stofe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

Noutățile

sofite chiar acum, pentru haine de bărbați și femei

indigene, din care se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Jackete și haine de salom, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de se pot vedea parțiale și în „Sibiu“, care se află totdeauna în vogal.

Asupra revestimentelor confecționate în atelierul meu parțiale atrage deosebită atențiune a Oa. domni preșii și teologi absolvenți. — În cazurile de urgență confecționez și rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, care și tot felul de articole de uniformă, după prescripțiile militare cea mai nouă.

Petroleu,

se poate cumpăra de la o firmă sibiuană: 100 Kg. cu 32 Cor. în cisternă pe cari lo pune la dispoziție fără chirie vânzătorul, liber de porto, la stațiunea Predeal, la granița româno-ungară. La o eventuală comandă sunt a se depune 1000 Cor., iar restul se va achita prin asigurație (Frachtbriefduplikat). Oferto sub I. W. 64-7 sau Rudolf Mosse Berlin S. W.

„LUMINA“

Institut de credit și economii, societate pe acții în Sibiu

Centrala: Telefon Nr. 177 Filiale: Sibiu str. Cismădiei M.-Oșorheiu și Turda

Capital social K. 600.000 Fonduri de rezervă s. a. K. 50.000

Depuneri spre fructificare K. 2.000.000 — Active K. 2.800.000

Primește spre fructificare cu 5%, interese fără anuș. Pentru depuneri mai mari de durată mai lungă cu anuș, de la corporațiunii bisericesti și particulari se acordă și interese mai mari.

Darea după intereselo dela depuneri o solvește inst tutul.

Depuneri se pot face și prin postă fără spese prin cecuri, cari la cerere le pune institutul la dispoziție, de asemenea se pot face și ridicări prin postă fără spese de porto.

Diracțiunea.

MOBILE

Incercate se pot și achiziționa

EMIL PETRUTIU

Fabrică de mobilă

SIBIU — NAAGYSZEBEN, str. Sărbă 27

Specializat în: mobilier de tot felul pentru case și birouri, mobilier de hoteluri, vile, instituții, cantine și restaurații

— Telefon Nr. 47 —
— în împrejurimile Sibiu —

Atelier proprie de tapiserie

Se lucrează după planuri artistice

„BRĂDEȚUL“

Institut de credit și economii societate pe acții în Orlat.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Brădețul” societate pe acții, se învită conform §-lui 19 din statutele societății la

a XXI-a adunarea generală ordinară,

care să va ține în Orlat la **22 Aprilie n. 1915, 12 ore a. m.** în localitatea institutului.

PROGRAM:

1. Raportul direcțiunii despre rezultatul anului de gestiune 1914 și propunerile acesteia.
2. Raportul comitetului de supraveghiere și propunerile acestuia.
3. Declarație asupra conturilor anuale și asupra împărțiri profitului curat.
4. Emiterea alor doi acționari pentru verificarea procesului verbal al acestei adunări generale.
5. Eventuale propuneri în marginile statutelor.

Domnii acționari, care în sensul §-lor 20 și 21 din statutele societății doresc a participa în persoană ori prin plenipotențiar, sunt poziți să depună acțiunile și eventualele documente de plenipotență la casa institutului cel mult până la 22 Aprilie n. a. c. înainte de deschiderea adunării.

Orlat, la 25 Martie 1915.

Direcțiunea.

Active.

Bilanț pro 1914.

Passive

Active.		Passive	
		K f	K f
Casa în numerar	2.984.97	Capital de acții 500 bucăți a 50 coroane	25.000.—
Escompt	57.206.—	Fond de rezervă	50.000.—
Imprumuturi pe obligațiuni		Fond de rezervă special	25.187.71
a) pe ipotecă	99.735.—	Fond de binofaceri	9.314.83
b) pe obligațiuni cu cavenți	194.175.—	Fond de penziune	6.197.82
Cont-curent	101.913.58	Depuneri spre fructificare	347.400.08
Efecte	5.175.—	Dividendă neridicată	88.—
Mobilier	700.—	Diversi creditori	1.189.34
Casa institutului	7.000.—	Interese tranzitoare	866.18
Realități cumpărate	863.83	Cont-curent	3.442.—
Anticipațiuni	1.073.67	Profit curat	8.447.40
Interese restante	6.305.81		477.132.86
	477.132.86		

Eșite

Profit și Perderi pro 1914.

Intrate

Eșite		Intrate	
		K f	K f
Interese la depunerile spre fructificare	19.475.93	Diverse interese:	
Cheltuieli administrative:		Interese dela cambii	3.576.48
a) cheltuieli de cancelarie	1.203.98	" " hipotecă	6.739.63
b) porto și telefon	347.75	" " imprumuturi cu cavenți	13.031.68
c) Contribuțiune directă	2.559.47	" " Cont-curent	7.713.96
d) dare comitatenză	476.02	Interese de întârziere	1.007.12
e) arunc comunal și cameră	1.135.36	Provizțiuni	5.560.15
f) darea după interesele depunerilor	1.947.59	Competință	950.48
Salare	2.400.—	Chiria	330.—
Marce de prezență	856.—		
Profit curat	8.447.40		
	38.849.50		38.849.50

Orlat, la 31 Decembrie 1914

Dr. George Prunaș m. p.,
prezident.

Ioan Manta m. p.,
vice-prezident.

Valeriu Popoviciu m. p.,
membru în direcțiune.

Alexandru Dregan m. p.
secretar.

Dionisie Aaron m. p.,
casier.

Ioan Iliu m. p.,
membru în direcțiune.

Ioan Hanzu m. p.,
membru în direcțiune.

Ludovic Pesamosa m. p.,
contabil.

Subsemnatul comitet de supraveghiere, am examinat contul profitului și al pierderilor și asemănându-l cu registrele principale și auxiliare l-am aflat corect și în deplină consonanță cu aceste.

Orlat, la 22 Martie 1915.

Dr. Stroia m. p.,
prez. som. de suprav.

Ioan Stroia m. p.,
membru în com. de suprav.

Aurel Decel m. p.,
membru în com. de suprav.

„ECONOMUL.”

Institut de credit și economii, societate pe acții în Cluj.

Convocare.

»Economul» institut de credit și economii, societate pe acții, Cluj își va ține

adunarea generală ordinară a XXIX-a

în 10 Aprilie n. 1915 Sâmbătă la 10 oare a. m. în localitatea institutului (Strada Weselényi Miklós Nr. 26).

Obiectele adunării vor fi:

1. Deschiderea adunării.
2. E m i t t e r e a acționari pentru verificarea procesului verbal, și scrutare.
3. Raportul direcțiunii, raportul comitetului de reviziune, stabilirea bilanțului pro 1914, fixarea dividendei, decidera asupra propunerilor direcțiunii și darea absolutului.
4. Fixarea marcelor de prezență.
5. Alegerea alor 2 membrii în direcțiune după sortire § 32 din statute și a unui membru în locul devenit vacant prin abziere periodului.
6. Alegerea unui membru în comitetul de reviziune pe rez.
7. Eventuale propuneri în cadrul statutelor.
8. Inchiderea adunării.

La aceasta adunare se invită acționarii institutului, făcându-se atenți la dispozițiile § 19 și 30 din statute.

Din ședința direcțiunii institutului de credit și economii „Economul” în Cluj, ținută la 16 Martie 1915.

E. Bianu m. p., prezident.

Dr. Frâncu m. p. director executiv.

ACTIVE

CONTUL BILANȚ la 31 Decembrie 1914.

PASIV

	K	f		K	f
Casa	57563.18		Capital	400000	
Bon în Giro-Conto	101251.63		Fond de rezervă	247609.62	
Bon în casa de păstrare postală	256.74	159071	Fond de penziune	76683.90	324293
Cambii		2868703	Depozite spre fructificare		2055826
Cambii cu acoperire hipotecară		623551	Rececont		1380343
Obligațiuni asigurate cu ipotecă	161877.71		Creditori		180066
Obligațiuni asigurate cu caventați	7064.50	168942	Lombard		118000
Conturi curente cu acoperire		154245	Dividende neridicate		2862
Efecte		385877	Interese transitoare		26503
Realități		113605	Profit curat		47117
Debitori		38535			
Mobiliar	9545.—				
Amortizare	965.86	8580			
Interese de rececont anticipate pro 1915		13901			
		4535012			4535012

DEBIT

CONTUL PROFIT și PIERDERI pro 1914.

CREDIT

	K	f		K	f
Interese:			Interese:		
pentru depuneri spre fructificare	105329.71		dela cambii escontate	257297.57	
„ rececont	117729.63		„ credit cambiale cu Impr. ipot.	51718.96	
„ fondurile institutului	13259.86	236319	„ imprumuturi pe obligații	12306.95	
Spese:			„ efecte	18184.40	
Salare	30585.09		„ cont curent	3780.82	343288
bani de curier	7401.80		Proviziuni diverse		27030
imprimat., registre, chirii și diverse spose	19623.15		Chirii și arânzi		9694
marco de prezență	3456.—	61066			
Contribuțiune:					
directă	24011.90				
10% după interesele de depuneri	10533.04	34544			
Amortizare:					
de mobiliar	965	86			
Profit curat	47117	98			
		380014			380014

Cluj, la 31 Decembrie 1914.

Dr. Frâncu mp. director executiv.
E. Bianu mp. prezident.

Dr. Dălanu mp vice-prez.

Iosif Œrga mp secretar.
Ladislau Popp mp.

Dr. B. Baslota mp.

Pentru contab. Sabiu Nemes compt.
Dr. C. Pop mp. I. Br. Hodoș mp.

Examinând conturile de mai sus le-am aflat în consonanță cu cărțile.

Cluj, la 16 Martie 1915.

COMITETUL DE REVIZIUNE:

Ioan Godolan mp prezident

I. Lisai mp.

Simeon Pop mp.

Ioan Hațiegan mp.

A. C. Domșa mp.

Raportul comitetului de reviziune:

Onorată adunare generală!

În decursul anului 1914 am examinat în mai multe rânduri cărțile principale și auxiliare ale institutului de credit și economii „Economul”, mai de parte am examinat bilanțul anului 1914 și contul profitului și al pierderilor și am aflat, că acelea sunt cu conștiențiozitate și încheiate corect și acurat. Am cercat și ne-am convins, că activele arătate în valori și efecte se află de față și în consonanță cu registrele de contabilitate și înduse în inventar. Vă rugăm deci a primi bilanțul și a da absolutul direcțiunii și subscrierului comitet de reviziune pentru gestiunea anului expirat. Proiectul direcțiunii referitor la împărțirea profitului net l-am examinat și-l recomandăm spre primirea prin armare propunem să se dea:

5% dividendă acționarilor	K 20000.—	Transport K 36685.82
10% pentru scopuri filantropice din cari		
5% bisericii gr. cat. din Cluj	K 1855.90	Remnnerațiuni pentru personalul, care nu se împărțeste din tantiemă
5% împărțind prin adunarea generală prezență	K 1355.50	Parochiei române gr. cat. pentru susținerea școlii gr. cat. din Cluj
10% tantiema direcțiunii	2711.80	(dotație anuală cf. dec. ad. gen. din 1907)
4% „ directorului executiv	1084.68	Dotația Mesei studenților academici „Dr. Aurel Mureșianu” Cluj
8% „ funcionarilor	1169.36	Casnei române din Cluj (dați)
5% „ comitetului de reviziune	1355.90	Clubului sportiv din Cluj
2% „ „ membrii externi	542.34	Ambulanței Petran, Cluj
5% fondul de pensiuine	1355.90	Ajutorare familiilor lipsite a celor înrolați
8% „ special de rezervă	2169.36	Fondului de penziuni (dot. extraord.)
4% „ de rezervă	1084.68	Fondul special de rezervă
Restul de 44%	1500.—	
Dotarea serviciului informator		K. 47.117.88
	Transport K 36685.82	

I. Lisai mp.

Simeon Pop mp.

Cluj, la 16 Martie 1915.

Ioan Godolan mp.

Ioan Hațiegan mp.

A. C. Domșa mp.